

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)
2005. gada 20. oktobrī*

Lieta C-111/03

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam,

ko 2003. gada 12. martā cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv L. Strēma van Līra [*L. Ström van Lier*] un
A. Bordess [*A. Bordes*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Zviedrijas Karalisti, ko pārstāv A. Kruse [*A. Kruse*], pārstāvis,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — zviedru.

ko atbalsta

Somijas Republika, ko pārstāv A. Gimareša-Purokoski [*A. Guimaraes-Purokoski*],
pārstāve, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*],
tiesneši R. Šintgens [*R. Schintgen*] (referents), R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*],
P. Kūris [*P. Kūris*] un Dž. Arestis [*G. Arestis*],

ģenerālvokāts F. Ležē [*P. Léger*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 12. maijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, uzturot spēkā obligātu iepriekšējas paziņošanas un veterināro pārbaūžu sistēmu noteiktu

dzīvnieku izcelsmes produktu importam no citām dalībvalstīm, Zviedrijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek 5. pants Padomes 1989. gada 11. decembra Direktīvā 89/662/EEK par veterinārajām pārbaudēm Kopienas iekšējā tirdzniecībā, lai izveidotu iekšējo tirgu (OV L 395, 13. lpp.).

Atbilstošās tiesību normas

Būtiskais Kopienų tiesiskais regulējums

- 2 Nolūkā izveidot iekšējo tirgu Direktīvas 89/662 mērķis ir regulēt veterinārās pārbaudes, ko dzīvnieku izcelsmes produktiem veic tirdzniecībā starp dalībvalstīm.
- 3 Saskaņā ar minētās direktīvas 1. pantu veterinārās pārbaudes dzīvnieku izcelsmes produktiem, uz kuriem attiecas direktīva un kas ir paredzēti tirdzniecībai dalībvalstīs, vairs neveic uz Kopienas iekšējām robežām (izņemot 6. panta noteikumus par produktiem no trešām valstīm), bet saskaņā ar Direktīvas 89/662 noteikumiem.
- 4 Direktīvas 89/662 2. pantā ir precizēts, ka jēdziens “veterinārā pārbaude” tās izpratnē ir jebkura fiziska pārbaude un/vai administratīva formalitāte, kas attiecas uz produktiem, kuri minēti šajā direktīvā, un kas ir paredzēta, lai tiešā vai netiešā veidā aizsargātu cilvēku vai dzīvnieku veselību.

- 5 Minētās direktīvas I nodaļa ar nosaukumu "Pārbaudes izcelsmes vietā" ietver 3. un 4. pantu, kuros regulētas veterinārās pārbaudes nosūtītāja dalībvalstī.
- 6 Piemērojot pirmo no šīm normām, nosūtītāja dalībvalstij ir jārūpējas par to, lai Kopienas tirdzniecībā nonāktu tikai tādi produkti, kas ir iegūti, pārbaudīti, marķēti un etiķetēti priekš galamērķa atbilstoši Kopienas tiesiskajam regulējumam, un lai tiem līdz to nonākšanai pie saņēmēja būtu pievienoti sertifikāti, kas paredzēti Kopienas veterinārajos noteikumos. Izcelsmes uzņēmumi, veicot pastāvīgu pašuzraudzību, nodrošina produktu atbilstību šīm prasībām. Neskarot pienākumu veikt pārraudzību, kas saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem uzticēta valsts pilnvarotam veterinārārstam, nosūtītāja dalībvalsts kompetentajai iestādei regulāri jāpārbauda visi uzņēmumi, kas ražo, glabā vai apstrādā produktus, lai pārlicinātos, ka tie atbilst Kopienas prasībām, kā arī, ja šīs prasības netiek ievērotas, jāveic attiecīgi pasākumi, kas var ietvert arī apstiprinājuma atsaukumu.
- 7 Atbilstoši Direktīvas 89/662 4. pantam nosūtītāja dalībvalstij ir jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu veterināro prasību ievērošanu visos attiecīgo produktu ražošanas, uzglabāšanas, pārvadāšanas un tirdzniecības posmos, un jāsoda visi Kopienas tiesiskā regulējuma pārkāpumi, kas izdarīti šajā sakarā. Šai dalībvalstij it īpaši ir jānodrošina, lai, pirmkārt, produktus, kas iegūti saskaņā ar direktīvām par veterinārās jomas saskaņošanu, kas minētas Direktīvas 89/662 A pielikumā, neatkarīgi no tā, vai tie paredzēti Kopienas iekšējai tirdzniecībai vai valsts tirgum, no veterinārā viedokļa pārbaudītu vienādi un, otrkārt, produktus, kas nav pakļauti Kopienas saskaņošanai, bet uz kuriem attiecas šīs direktīvas B pielikums, nenosūtītu uz citas dalībvalsts teritoriju, ja EK līguma 36. pantā (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 30. pants) minēto attaisnojošo iemeslu dēļ tos nevar tirgot šīs dalībvalsts teritorijā.

8 Direktīvas 89/662 II nodaļa ar nosaukumu “Pārbaudes galamērķa vietā” ietver 5.–8. pantu.

9 5. pants ir formulēts šādi:

“1. Galamērķa dalībvalstis ievieš šādus pasākumus:

- a) kompetentā iestāde preču galamērķa vietā ar nediskriminējošām veterinārajām pārbaudēm uz vietas [izlases veidā] drīkst pārbaudīt, vai ievērotas 3. panta prasības; tā vienlaikus drīkst ņemt paraugus.

Turklāt, ja tranzīta dalībvalsts vai galamērķa dalībvalsts kompetentajai iestādei ir informācija, kas rada aizdomas par pārkāpumu, tad pārbaudes drīkst veikt arī, kamēr preces pārved pa tās teritoriju, to skaitā pārbaudes attiecībā uz transporta līdzekļa atbilstību;

[..].

3. Uzņēmēji, kam piegādāti produkti no citas dalībvalsts vai kas pilnībā sadala šādu produktu partijas:

[..]

c) ja to prasa kompetentā iestāde, [..] ziņo par produktu ieviešanu no citas dalībvalsts tiktāl, cik vajadzīgs, lai veiktu pārbaudes, kas minētas 1. punktā;

4. Sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz šā panta ieviešanu pieņem saskaņā ar kārtību, kas noteikta 18. pantā.

[..]”.

¹⁰ Direktīvas 89/662 7. un 8. pantā ir paredzēti pasākumi, kas jāveic, un procedūra, kāda jāievēro, ja pārbaudē sūtījuma galamērķa vietā dalībvalsts kompetentā iestāde atklāj epizootisku slimību, kādu jaunu smagu vai lipīgu slimību, vai citu iemeslu, kas var radīt nopietnu apdraudējumu dzīvniekiem vai cilvēku veselībai. Abi šie panti tiek piemēroti saskaņā ar procedūru, kas noteikta šīs direktīvas 18. pantā.

11 9., 17. un 18. pants atrodami Direktīvas 89/662 III nodaļā ar nosaukumu “Kopīgie noteikumi”.

12 Zoonozes, slimības vai citu iemeslu, kas var radīt nopietnu apdraudējumu dzīvniekiem vai cilvēku veselībai, atklāšanas gadījumā minētās direktīvas 9. pantā ir it īpaši paredzēts, ka līdz brīdim, kad tiek pieņemti Kopienas pasākumi, galamērķa dalībvalsts, pamatojoties uz nopietniem iemesliem veselības aizsardzībai, var nolemt veikt aizsargpasākumus, kas paredzēti Kopienas tiesiskajā regulējumā, attiecībā uz iesaistīto uzņēmumu vai epizootiskas slimības gadījumā — attiecībā uz aizsardzības zonu. Par šiem pasākumiem nekavējoties jāinformē pārējās dalībvalstis un Komisija, kas pēc iespējas drīzāk izskata situāciju veterinārijas komitejā un paredz vajadzīgos pasākumus; tā pārrauga situācijas attīstību un groza vai atceļ pieņemtos lēmumus atkarībā no tā, kā mainās situācija.

13 Direktīvas 89/662 17. panta noteikumi pēc grozījumiem (OV L 151, 40. lpp.) ir šādi:

“1. Ja piemērojama šajā pantā paredzētā procedūra, tad priekšsēdētājs, pēc savas ierosmes vai pēc kādas dalībvalsts lūguma, jautājumu bez kavēšanās nodod izskatīšanai Pastāvīgajā veterinārijas komitejā (turpmāk tekstā — “Komiteja”), ko izveido ar Lēmumu 68/361/EEK.

2. Komisijas pārstāvis iesniedz Komitejai veicamo pasākumu projektu. Komisija sniedz atzinumu par šo projektu divu dienu laikā. Atzinumu sniedz ar balsu vairākumu, kā tas noteikts Līguma 148. panta 2. punktā (jaunajā redakcijā — EKL

205. panta 2. punkts) attiecībā uz lēmumiem, kuri Padomei jāpieņem pēc Komisijas ierosinājuma. Dalībvalstu pārstāvju balsis Komitejā vērtē tā, kā noteikts minētajā pantā. Priekšsēdētājs nebalso.

3. Komisija veic paredzētos pasākumus, ja tie saskan ar Komitejas atzinumu.

4. Ja paredzētie pasākumi nesaskan ar Komitejas atzinumu vai arī ja atzinums nav sniegts, tad Komisija bez kavēšanās iesniedz Padomei priekšlikumu par veicamajiem pasākumiem.

Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

Ja 15 dienu laikā pēc dienas, kad jautājums ir nodots izskatīšanai Padomē, Padome nav pieņēmusi lēmumu, Komisija veic ierosinātos pasākumus, izņemot gadījumus, kad Padome ar vienkāršu balsu vairākumu ir nobalsojusi pret minētajiem pasākumiem.”

14 Šīs direktīvas 18. panta saturs ir šāds:

“1. Ja piemērojama šajā pantā paredzētā procedūra, tad priekšsēdētājs, pēc savas ierosmes vai pēc kādas dalībvalsts lūguma, jautājumu bez kavēšanās nodod izskatīšanai Pastāvīgajā veterinārijas komitejā (turpmāk tekstā — “Komiteja”), ko izveido ar Lēmumu 68/361/EEK.

2. Komisijas pārstāvis iesniedz Komitejai veicamo pasākumu projektu. Komiteja sniedz atzinumu par šo projektu termiņā, ko atkarībā no jautājuma steidzamības var noteikt priekšsēdētājs. Atzinumu sniedz ar balsu vairākumu, kā tas noteikts Līguma 148. panta 2. punktā attiecībā uz lēmumiem, kuri Padomei jāpieņem pēc Komisijas ierosinājuma. Dalībvalstu pārstāvju balsis Komitejā vērtē tā, kā noteikts minētajā pantā. Priekšsēdētājs nebalso.

3. Komisija pieņem paredzētos pasākumus, ja tie saskan ar Komitejas atzinumu.

4. Ja paredzētie pasākumi nesaskan ar Komitejas atzinumu vai arī ja atzinumu nesniedz, tad Komisija bez kavēšanās iesniedz Padomei priekšlikumu attiecībā uz veicamajiem pasākumiem.

Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

Ja trīs mēnešu laikā pēc dienas, kad jautājums ir nodots izskatīšanai Padomē, Padome nav rīkojusies, Komisija pieņem ierosinātos pasākumus un bez kavēšanās tos īsteno, izņemot gadījumus, kad Padome ar vienkāršu balsu vairākumu ir nobalsojusi pret minētajiem pasākumiem.”

Apstrīdētais valsts tiesiskais regulējums

- 15 Zviedrijas Pārtikas iestādes (*Livsmedelsverket*) 1998. gada 15. decembra Lēmuma par dzīvnieku izcelsmes produktu veterinārajām pārbaudēm Kopienas iekšējā tirdzniecībā (SLV FS 1998, Nr. 39) 8. pantā ir paredzēts, ka importētājam vai tā pilnvarotajam

personai ir pienākums vēlākais 24 stundu laikā pirms plānotas noteiktu produktu ieviešanas par to paziņot kompetentajai pārbaudes iestādei vietā, kur atrodas pirmais preču saņēmējs.

- 16 Attiecīgie produkti, kas uzskaitīti minētā lēmuma 3. pielikumā, ir šādi:
- termiski neapstrādāts piens un piena produkti (kas pozitīvi reaģē uz fosfatāzes testu);
  - vistu olas, ko paredzēts patērēt pārtikā tiešā veidā (A un B kategorija);
  - svaiga visu veidu dzīvnieku gaļa (ieskaitot saldētu gaļu);
  - gaļas izstrādājumi (ieskaitot, piemēram, termiski neapstrādātus produktus);
  - maltā gaļa;
  - citi produkti, kas var radīt apdraudējumu veselībai un attiecībā uz kuriem Valsts pārtikas iestāde tāpēc ir paredzējusi iepriekšējas paziņošanas pienākumu to pasūtīšanas brīdī.

- 17 Ir skaidrs, ka šiem produktiem ir piemērojama Direktīva 89/662 vai nu tieši, vai — attiecībā uz malto gaļu un gaļas izstrādājumiem — atsaucēs dēļ, kas izdarīta Padomes 1994. gada 14. decembra Direktīvas 94/65/EK, ar ko nosaka prasības maltas gaļas un gaļas izstrādājumu ražošanai un laišanai tirgū (OV L 368, 10. lpp.), 10. pantā.
- 18 Jēdziens “pirmais saņēmējs”, kas minēts iepriekš minētā 1998. gada 15. decembra lēmuma 8. pantā, šī lēmuma 2. pantā ir definēts kā tas, kurš pirmais Zviedrijā saņem pārtikas produktus un tos apstrādā vietā, kur tie saņemti. Ja pārvadājuma laikā preču partija tiek sadalīta, katras partijas daļas saņēmējs ir uzskatāms par pirmo saņēmēju.

Pirmstiesas procedūra

- 19 Saņēmusi sūdzību un uzskatot, ka iepriekš minētais Zviedrijas tiesiskais regulējums ir pretrunā Direktīvas 89/662 5. pantam, Komisija ar 1999. gada 9. jūlija brīdinājuma vēstuli lūdza Zviedrijas Karalistei divu mēnešu termiņā iesniegt paskaidrojumu.
- 20 Nebūdama apmierināta ar Zviedrijas valdības iesniegtajiem paskaidrojumiem, Komisija ar 2001. gada 21. decembra vēstuli nosūtīja šai dalībvalstij argumentētu atzinumu, aicinot veikt vajadzīgos pasākumus šī atzinuma izpildei divu mēnešu termiņā pēc tā paziņošanas.

- 21 Tā kā Zviedrijas valdība 2002. gada 26. februāra atbildē uz šo argumentēto atzinumu atkārtoja savus iepriekšējos argumentus, Komisija nolēma celt šo prasību.
- 22 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2003. gada 23. jūlija rīkojumu Somijas Republikai tika atļauts iestāties šajā lietā Zviedrijas Karalistes prasījumu atbalstam.

Par prasību

- 23 Komisija apgalvo, ka Zviedrijas Karaliste, 1998. gadā ieviešot un uzturot spēkā sistēmu, kurā paredzēts, ka, pirmkārt, noteiktu no citām dalībvalstīm ievestu dzīvnieku izcelsmes produktu importētājiem jāveic obligāta iepriekšēja paziņošana un, otrkārt — sanitārās pārbaudes, tos importējot, nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Direktīvas 89/662 5. pants.

Par prasības priekšmetu

- 24 Savā replikas rakstā Komisija precizēja, ka tā atsauc savu iebildumu par sanitārajām pārbaudēm, importējot attiecīgos produktus.
- 25 Šādos apstākļos ir jāizvērtē tikai tas, vai ir pamatots Komisijas iebildums par obligātas iepriekšējās paziņošanas sistēmas pastāvēšanu, kurai pakļauti apstrīdētajā Zviedrijas tiesiskajā regulējumā paredzēto produktu importētāji.

Par lietas būtību

Lietas dalībnieku argumenti

- 26 Savas prasības pamatojumā Komisija uzsver, ka Direktīvas 89/662 5. pants veido izņēmumu no šajā direktīvā formulētā principa, saskaņā ar kuru veterinārās pārbaudes ir jāveic nosūtītāja dalībvalstī.
- 27 Kā izņēmums attiecībā pret šīs direktīvas galveno mērķi — samazināt pārbaūžu formalitātes preču galamērķa vietā — šis pants esot jāinterpretē šauri.
- 28 Turklāt minētajā 5. pantā ir paredzētas tikai “izlases” veterinārās pārbaudes, kas veiktas “preču galamērķa vietā”, un šīs normas 3. punkts ir piemērojams tikai “uzņēmējiem, kam piegādāti produkti no citas dalībvalsts vai kas pilnībā sadala šādu produktu partijas”.
- 29 Turklāt tā paša 5. panta 3. punkta c) apakšpunktā ir precizēts, ka pienākums paziņot par attiecīgo produktu ieviešanu ir tikai “cik vajadzīgs”, lai izlases veidā un bez diskriminācijas veiktu šī panta 1. punktā minētās pārbaudes.
- 30 Taču, pirmkārt, apstrīdētā valsts norma attiecoties uz “importētājiem”, un tāpēc varot uzskatīt, ka tā nosaka pārbaudes uz robežām, kas ir aizliegtas Direktīvā 89/662.

- 31 Otrkārt, pārbaudes, ko veic vietā, kur produkti pirmoreiz nonāk Zviedrijas teritorijā, esot diskriminējošas, jo tās pēc definīcijas attiecas tikai uz importētām precēm.
- 32 Komisija piebilst, ka Zviedrijas valdības nostāja ir pretrunā Direktīvas 89/662 mērķim un lietderībai, jo pārbaudes, kas veiktas nosūtītāja dalībvalstī, netiek atzītas vai netiek uzskatītas par pietiekamām un paziņošanas pienākums pastāvīgi skar visus attiecīgo produktu importētājus.
- 33 Uz minētās valdības argumentu, ka zināmās nosūtītāja dalībvalstīs ir konstatēti smagi dzīvnieku izcelsmes pārtikas preču salmonellu pārbaudžu pārkāpumi un tādējādi ar vienkāršām pārbaudēm izlases veidā šo produktu galamērķa vietā nepietiekot, lai efektīvi aizsargātu cilvēku veselību, Komisija atbild, ka uz salmonellu pārbaudi pārtikā attiecas speciāls tiesiskais regulējums un katrā ziņā dalībvalsts nevar attaisnot Kopienu tiesību uzlikto pienākumu neizpildi ar to, ka citas dalībvalstis arī nav ievērojušas savus pienākumus.
- 34 Turklāt pašā Direktīvā 89/662 katrai dalībvalstij esot dotas tiesības veikt piemērotus pasākumus, ja, noņemot paraugus, tā secina, ka ir noticis Kopienu tiesību pārkāpumus. Procedūra, kas jāveic šādā gadījumā, ir aprakstīta atsevišķi šīs direktīvas 8. panta 1. punktā. Turklāt tās 9. panta 1. punktā ir atļauts veikt aizsargpasākumus, ja ir konstatēts apdraudējums cilvēku veselībai.
- 35 Zviedrijas valdība, kuru atbalsta Somijas valdība, apstrīd Komisijas argumentāciju.

- 36 Vispirms, iepriekš minētā 1998. gada 15. decembra lēmuma 8. pantā minēto iepriekšējās paziņošanas prasību noteiktiem produktiem esot radījusi vajadzība efektīvi noorganizēt pārbaudes izlases veidā, kuru veikšana galamērķa dalībvalstī ir skaidri paredzēta Direktīvā 89/662, nodrošinot produktu pieejamību pārbaudēm un ļaujot kompetentajām iestādēm ieplānot to veikšanu. Pārbaudes galamērķī faktiski neesot viegli īstenot, jo esot grūti noteikt attiecīgo produktu atrašanās vietu un tie ļoti ātri nonāk pie patērētāja.
- 37 Turpinot, šāds pienākums nepavisam nenozīmējot, ka valsts kompetentajām iestādēm ir tiesības pārbaudīt visas Zviedrijas teritorijā ienākošās kravas.
- 38 Turklāt Komisijas apstrīdētais tiesiskais regulējums obligāti skarot nevis importētāju, bet gan uzņēmēju, kas pirmais saņem piegādātos pārtikas produktus un tos apstrādā tur, kur tie saņemti (piemēram, pārstrādes vai vairumtirdzniecības uzņēmumā, pārtikas saldēšanas iekārtā vai noliktavā).
- 39 Turklāt šī regulējuma mērķis esot valsts kompetentajai iestādei dot iespēju veikt pārbaudes, ja pastāv iemesls aizdomām, ka iepriekšējā stadijā nav ievēroti Kopienas tiesību akti. Ar pārbaudēm izlases veidā šo produktu galamērķa vietā it īpaši nepietiekot, lai efektīvi aizsargātu cilvēku veselību, jo ir konstatēti smagi nosūtītāja valstīm uzlikto pienākumu pārkāpumi saistībā ar salmonellu klātbūtni dzīvnieku izcelsmes pārtikas precēs. Visās dalībvalstīs neesot sasniegts vienāds aizsardzības līmenis šajā jomā, un Zviedrijā inficēšanās notiekot gandrīz tikai ar "ārzemju" produktiem.

- 40 Komisijas prasībā minētais valsts pasākums tirdzniecībai nekādus šķēršļus neradot, jo no citām dalībvalstīm importētas gaļas daudzums kopš 1997. gada turpinot pieaugt.
- 41 Visbeidzot, apstrīdētais Zviedrijas tiesiskais regulējums atbilstot Direktīvas 89/662 5. panta 3. punkta c) apakšpunktam, kas dod dalībvalstīm iespēju ieviest paziņošanas procedūru produktiem no citām dalībvalstīm un atstāj tām šajā ziņā zināmu rīcības brīvību. Precīzāk, šī direktīva neietver definīciju galamērķa vietai, kas ir minēta šīs direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā. Kopienas likumdevējs nav sīkāk precizējis ne brīdi, kad jānotiek paziņošanai, ne tās biežumu. Tāpat minētajā direktīvā nav definēts, kā jāsaprot vārds “uzņēmējs”.

Tiesas vērtējums

- 42 Lai izvērtētu Komisijas prasības pamatotību, apmērā, kas aprakstīts šī sprieduma 25. punktā, vispirms jānorāda — kā izriet no Direktīvas 89/662 nosaukuma un preambulas pirmā apsvēruma — tā ir viens no pasākumiem, kas paredzēts iekšējā tirgus izveidei.
- 43 Lai nodrošinātu lauksaimniecības produktu brīvu apriti, kas saskaņā ar minētās direktīvas otro apsvērumu ir “tirgu kopīgās organizācijas būtisks faktors”, tirgu kopīgajai organizācijai ir “jānovērš veterinārie šķēršļi, lai veicinātu Kopienas iekšējo tirdzniecību ar [dzīvnieku izcelsmes] produktiem”.

- 44 Ievērojot pamatmērķi, kas saskaņā ar tās preambulas ceturto apsvērumu ir nodrošināt, lai veterinārās pārbaudes veiktu tikai tajās vietās, no kurām produktus nosūta, Direktīvā 89/662, kā izriet no tās preambulas piektā apsvēruma, ir paredzēts, ka “uzsvars būtu jāliek uz pārbaudēm, kas jāveic vietā, no kuras nosūta” preces, un “uz to pārbaužu organizēšanu, kuras varētu veikt vietā, kur produktus saņem”, šādam risinājumam atbilstoši preambulas sestajam apsvērumam novedot pie atteikšanās no veterināro pārbaužu veikšanas uz Kopienas iekšējām robežām un ietverot lielāku uzticēšanos veterinārajām pārbaudēm, kuras veic nosūtītāja dalībvalsts.
- 45 Arī Direktīvas 89/662 1. pantā ir paredzēts, ka veterinārās pārbaudes dzīvnieku izcelsmes produktiem, uz ko attiecas direktīva, vairs netiek veiktas uz robežām. Turklāt šajā direktīvā tiek fundamentāli nošķirtas pārbaudes izcelsmes vietā un pārbaudes galamērķa vietā, preambulas septītajā apsvērumā precizējot, ka galamērķa dalībvalstī veterinārās pārbaudes principā var tikt veiktas tikai izvēles veidā preču galamērķa vietā.
- 46 No šī skatupunkta minētajā direktīvā pēc plašas jēdziena “veterinārā pārbaude” definīcijas, kas ietver jebkuru fizisku pārbaudi un/vai administratīvu formalitāti, kas attiecas uz konkrētajiem produktiem un kas ir paredzēta, lai tieši vai kā citādi aizsargātu sabiedrības vai dzīvnieku veselību, 3. un 4. pantā ir sīki reglamentētas pārbaudes izcelsmes vietā.
- 47 Par pārbaudēm galamērķa vietā šīs direktīvas 5. pantā ir paredzēts, ka kompetentā iestāde, veicot veterinārās pārbaudes, drīkst pārbaudīt, vai ir ievērotas 3. panta prasības, ar skaidru nosacījumu, ka pārbaudes preču galamērķa vietā drīkst veikt tikai izlases veidā un bez diskriminācijas. Gadījumā, ja tranzīta dalībvalsts kompetentās iestādes rīcībā ir informācija, kas rada aizdomas par pārkāpumu, pārbaudes drīkst veikt arī, kamēr preces tiek pārvadātas tās teritorijā, izņemot pārbaudes uz robežas. Minētā 5. panta 4. punktā ir precizēts, ka sīki izstrādātus noteikumus šī panta ieviešanai pieņem saskaņā ar Kopienas procesuālo kārtību, kas noteikta Direktīvas 89/662 18. pantā.

- 48 Turklāt direktīvas 7. un 8. pantā ir noteikta procedūra, kas jāievēro galamērķa dalībvalstij gadījumā, ja tā pārbaudē galamērķa vietā vai pārvadājuma laikā atklāj, ka dzīvnieku izcelsmes produkts var radīt nopietnu apdraudējumu dzīvniekiem vai cilvēku veselībai. Šajās normās galamērķa dalībvalsts kompetentajām iestādēm īpaši ir noteikts pienākums nekavējoties sazināties ar nosūtītāja dalībvalsts kompetentajām iestādēm. Vajadzības gadījumā Komisijai, lai nodrošinātu dalībvalstu saskaņotu rīcību, var nākties veikt piemērotus pasākumus, kurus apstiprina vai pārbauda atbilstoši Kopienas tiesībās noteiktajai procedūrai, kas paredzēta Direktīvas 89/662 17. pantā. Sīki izstrādātus iepriekš minēto 7. un 8. panta īstenošanas noteikumus pieņem saskaņā ar šīs direktīvas 18. pantu.
- 49 Visbeidzot, atbilstoši minētās direktīvas 9. pantam, dažādos aizsargpasākumus, ko dalībvalsts, iespējams, pieņēmusi, paredzot nopietnu apdraudējumu, ir jānomaina ar Kopienas aizsardzības sistēmu, kuras aprīses ir noteiktas minētajā pantā un kā piemērošanai sīkāk izstrādātus noteikumus pieņem saskaņā ar kārtību, kas noteikta 18. pantā.
- 50 No faktiem, kas minēti šī sprieduma 42.–49. pantā, skaidri izriet, ka apstrīdētais Zviedrijas tiesiskais regulējums ir jāuzskata par neatbilstošu Direktīvas 89/662 prasībām.
- 51 Ar šo direktīvu izveidotā saskaņotā veterināro pārbaužu sistēma, kurā paredzēts, ka preču kontrole pilnībā notiek nosūtītāja dalībvalstī, ir iecerēta, lai principā aizstātu kontroli galamērķa dalībvalstī un nodrošinātu, ka attiecīgie produkti atrodas brīvā apgrozībā ar tādiem pašiem nosacījumiem kā iekšējā tirgus nosacījumi. Šajā ziņā apsvērumi, kas saistīti ar cilvēku veselības aizsardzību, nevar attaisnot tādus speciālus papildu ierobežojumus, ko dalībvalstis vienpusēji piemēro robežu šķērsošanai, kā iepriekšējas paziņošanas pienākums, ko apstrīdētais Zviedrijas tiesiskais regulējums uzliek no citām dalībvalstīm ievestu dzīvnieku izcelsmes produktu importētājiem.

- 52 Tā kā minētās direktīvas mērķis ir sīki regulēt veterinārās pārbaudes, kas veicamas preču nosūtīšanas vietā, lai pēc iespējas samazinātu pārbaudes, kuras drīkst veikt galamērķa vietā, un, jo vairāk, lai likvidētu pārbaudes uz Kopienas iekšējām robežām, pakāpeniski izveidojot iekšējo tirgu, ir jāsaprot, ka šī direktīva skaidri un precīzi nosaka robežas dalībvalstu tiesībām veikt sanitārās pārbaudes, kuras joprojām drīkst veikt galamērķa vietā.
- 53 Šajā sakarā Direktīvas 89/662 5. pants pretēji Zviedrijas valdības apgalvojumam neļauj pieņemt tādu valsts tiesisko regulējumu, kādu Komisija apstrīd šajā lietā.
- 54 Minētais 5. pants kā izņēmums no Direktīvas 89/662 pamatmērķa samazināt pārbaudes un formalitātes dzīvnieku izcelsmes produktu galamērķa vietā principā ir jāinterpretē šauri.
- 55 Konkrēti, šajā normā, kā izriet no tās teksta, ir paredzētas tikai tādas veterinārās pārbaudes, kas veiktas “izlases veidā” un nav “diskriminējošas”, kuras veic “preču galamērķa vietā” un kas ir paredzētas, lai “pārbaudītu, vai ir ievērotas 3. panta prasības”.
- 56 Turklāt tās 3. punkts ir piemērojams tikai “uzņēmumiem, kam piegādāti produkti no citas dalībvalsts vai kas pilnībā sadala šādu produktu partijas”, un saskaņā ar minētā punkta c) apakšpunktu minētajiem uzņēmējiem “jāziņo par produktu ievēšanu no citas dalībvalsts tiktāl, cik vajadzīgs, lai veiktu pārbaudes”, kas aprakstītas iepriekšējā šī sprieduma punktā.

- 57 Savukārt Komisijas apstrīdētais valsts tiesiskais regulējums vispirms skaidri skar "importētājus" — jēdzienu, kas nav ietverts Direktīvas 89/662 5. panta 3. punkta pirmajā teikumā minētajā un kas nozīmē ne tikai to, ka apstrīdētajai formalitātei pakļauti ir tikai ārvalstu produkti, izslēdzot tos, kuru izcelsme ir Zviedrijā, bet arī to, ka tiek veiktas pārbaudes uz robežas, ko šī direktīva aizliedz. Katrā ziņā apstrīdētā Zviedrijas tiesiskā regulējuma teksts nepavisam nenodrošina pārbaūžu veikšanu tieši preču galamērķa vietā, kā tas ir paredzēts Direktīvas 89/662 5. pantā, un atbildētāja valdība, starp citu, minēja praktiskās grūtības, kas šķietami saistītas ar pārbaūžu veikšanu galamērķa vietā.
- 58 Vēl ar minēto regulējumu ieviestajai iepriekšējas paziņošanas sistēmai ir vispārējs raksturs, un nav izslēgts, ka tā var novest pie plašākām pārbaudēm nekā vienkāršā pārbaude izlases veidā, kas atļautā 5. pantā.
- 59 Visbeidzot, šajā regulējumā nav ievēroti Direktīvas 89/662 5. panta 3. punkta c) apakšpunktā izvirzītie stingrie nosacījumi, kuri skaidri norāda, ka pienākums paziņot par preču piegādi no citām dalībvalstīm nedrīkst būt pastāvīgs, bet ir atkarīgs no kompetentās iestādes īpašas nepieciešamības gadījumā, kad šāds pasākums ir vajadzīgs, lai labi veiktu šī panta 1. punktā paredzētās pārbaudes.
- 60 Šajos apstākļos nevar uzskatīt, ka Komisijas apstrīdētais Zviedrijas tiesiskais regulējums atbilstu Direktīvas 89/662 5. panta norādījumiem.

- 61 Jāpiebilst, ka minētais regulējums ietver ievērojamu risku, ka pārbaudes tiks veiktas dubulti, turklāt brīdī, kad produkti tiek ievesti valsts teritorijā, kas liecina par acīmredzamu uzticības trūkumu tām pārbaudēm, kas iepriekš ir veiktas izcelsmes vietā.
- 62 Atbildētājas valdības sniegtie paskaidrojumi Komisijas apstrīdētās valsts normas pamatojumam, proti, sanitāro pārbaūžu efektivitātes nodrošināšana, neielaižot Zviedrijā salmonellas saturošus pārtikas produktus, ir pretrunā Direktīvas 89/662 būtībai veicināt lauksaimniecības produktu brīvu apriti, liekot uzsvāru uz pārbaūžu veikšanu izcelsmes dalībvalstī.
- 63 Šo minētās direktīvas mērķi nevar īstenot un tā lietderību nevar sasniegt, ja dalībvalstis varēs pārkāpt tajā minētos nosacījumus, tāpēc citādu valsts pasākumu uzturēšana spēkā vai pieņemšana ir jāuzskata par nesaderīgu ar šīs direktīvas mērķi.
- 64 Turklāt, no vienas puses, pašā Direktīvā 89/662, tās 7., 8. un 9. pantā, ir normas, kas ļauj galamērķa dalībvalstij veikt pasākumus, ja pastāv nopietns apdraudējums it sevišķi cilvēku veselībai, taču tos papildina procesuālas garantijas, kas tos ierobežo Kopienas līmenī, proti, tie var būt tikai pagaidu pasākumi, kas veikti līdz brīdim, kamēr tiek īstenoti Kopienas pasākumi.
- 65 No otras puses, kā savu secinājumu 14., 77. un 78. punktā norādīja ģenerālvokāts, Zviedrijas Karaliste tāpat kā, starp citu, Somijas Republika, pievienojoties Eiropas Savienībai, ieguva papildu garantijas attiecībā uz salmonellu pārbaudēm tām paredzētu attiecīgo dzīvnieku izcelsmes produktu piegādē.

- 66 Katrā ziņā no pastāvīgās judikatūras izriet, ka dalībvalsts nevar attaisnot savu pienākumu neizpildi ar to, ka cita dalībvalsts, iespējams, ir pārkāpusi Kopienu tiesības. Tādējādi dalībvalsts nekādā gadījumā nevar vienpusēji veikt labošanas vai aizsardzības pasākumus, lai izvairītos no šāda pārkāpuma, bet tai ir jārikojas to procedūru ietvaros un ar tiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, kas šajā sakarā ir paredzēti Līgumā (šajā sakarā skat. it īpaši Tiesas 1979. gada 25. septembra spriedumu lietā 232/78 Komisija/Francija, *Recueil*, 2729. lpp., 9. punkts, Tiesas 1984. gada 14. februāra spriedumu lietā 325/82 Komisija/Vācija, *Recueil*, 777. lpp., 11. punkts, Tiesas 1991. gada 9. jūlija spriedumu lietā C-146/89 Komisija/Apvienotā Karaliste, *Recueil*, I-3533. lpp., 47. punkts, un Tiesas 1996. gada 23. maija spriedumu lietā C-5/94 *Hedley Lomas*, *Recueil*, I-2553. lpp., 20. punkts).
- 67 Turklāt Zviedrijas valdības arguments, ka apstrīdētā valsts pasākuma piemērošana neietekmēja gaļas importu no citām dalībvalstīm, ir jānoraida, ņemot vērā Tiesas judikatūru, no kuras izriet, ka Kopienu tiesību normas radīta pienākuma neievērošana pati par sevi ir pamats, lai atzītu valsts pienākumu neizpildi, un ka nav nozīmes tam, vai šī neievērošana ir radījusi negatīvas sekas (skat. Tiesas 2003. gada 26. jūnija spriedumu lietā C-233/00 Komisija/Francija, *Recueil*, I-6625. lpp., 62. punkts).
- 68 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Komisijas prasība ir jāuzskata par pamatotu.
- 69 Tādējādi jāatzīst, ka, uzturot spēkā obligātu iepriekšējas paziņošanas sistēmu noteiktu dzīvnieku izcelsmes produktu importam no citām dalībvalstīm, Zviedrijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Direktīvas 89/662 5. pants.

Par tiesāšanās izdevumiem

70 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Zviedrijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Zviedrijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 4. punkta pirmo daļu Somijas Republika, kas iestājusies lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) **uzturot spēkā obligātu iepriekšējas paziņošanas sistēmu noteiktu dzīvnieku izcelsmes produktu importam no citām dalībvalstīm, Zviedrijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Padomes 1989. gada 11. decembra Direktīvas 89/662/EEK par veterinārajām pārbaudēm Kopienas iekšējā tirdzniecībā, lai izveidotu iekšējo tirgu, 5. pants;**
- 2) **Zviedrijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus;**
- 3) **Somijas Republika sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

[Paraksti]